

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΙΑΝΝΙΤΩΝ

ΛΑΪΚΕΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ

Οι λαϊκές συνελεύσεις που πραγματοποιούσαν οι αρχαίοι Αθηναίοι (εκκλησία του δήμου, βουλή) έθεσαν τις βάσεις της δημοκρατίας του λαού.

Στις λαϊκές συνελεύσεις στηρίχθηκαν όλες οι μετέπειτα δημοκρατίες, που θέλησαν να προωθήσουν και να λύσουν τα προβλήματα των πολιτών, όπως τα ένιωθαν οι ίδιοι και όχι με τον τρόπο που τα κατανοούσαν οι αντιπρόσωποί τους, έστω κι αν προέρχονταν από εκλογές.

Στις λαϊκές συνελεύσεις στηρίχθηκε η Εθνική Αντίσταση και τις πραγματοποιούσε στις ελεύθερες περιοχές κατά την κατοχή, μα και αμέσως μετά την απελευθέρωση, πριν οδηγηθεί η χώρα στις ανώμαλες συνθήκες που ακολούθησαν.

Όταν το 1983 πραγματοποιήθηκαν δύο τρεις συνελεύσεις στην επαρχία μας, με την παρουσία του τότε Νομάρχη και πολλών υπηρεσιακών παραγόντων, συζητήθηκαν, αναλύθηκαν και φωτίστηκαν πολλά από τα προβλήματα που απασχολούν τα χωριά μας. Πολλά απ' αυτά προωθήθηκαν. Άλλα βρήκαν τη λύση τους, κι άλλα θρίσκονται στο δρόμο για την επίλυσή τους. Βάλτωσαν και μερικά, γιατί παραμερήστηκαν από τους αρμοδίους, ξεχάστηκαν, και οι πολίτες, που τα πρόβαλλαν και ζητούσαν την λύση τους δεν ξαναεπληρώθηκαν. Δεν θ' αναφερθούμε από τις στήλες αυτές σήμερα λεπτομερώς στα θέματα με τα οποία μπορεί να καταπιαστεί μια λαϊκή συνέλευση, που μπορεί

να είναι μιας γειτονιάς, όλου του χωριού, γειτονικών χωριών με κοινά συμφέροντα ή και ολόκληρης της επαρχίας. Θα αναφερθούμε μονάχα σε γενικές γραμμές στο τί μπορεί να πραγματοποιήσει και πώς η λαϊκή συνέλευση, σ' όποιο επίπεδο κι αν γίνει. Με μια αναδρομή στην τοπική αυτοδιοίκηση, όπως λειτουργεί μέχρι σήμερα, γίνεται η διαπίστωση πως συνήθως πραγματοποιούνται έργα που πολλές φορές, συνδέονται με τα συμφέροντα και τα ενδιαφέροντα του στενού ή του ευρύτερου περιβάλλοντός τους.

Στη λαϊκή όμως συνέλευση δεν θα ακουστούν μονάχα οι γνώμες των κοινοτικών συμβούλων, αλλά του συνόλου των κατοίκων. Όλων αυτών, που με τη διασταύρωση της γνώσης και της γνώμης τους θα σχηματιστεί η καθολική αντίληψη των ποικίλων προβλημάτων που απασχολούν τη γειτονιά, το χωριό, την επαρχία.

Και συνελεύσεις στις γειτονίες μπορεί να πραγματοποιεί ο πάρεδρος με τον πρόεδρο. Στο χωριό το κοινοτικό συμβούλιο και στην επαρχία ο Νομαρχιακός σύμβουλος.

Εκεί θ' ακουστεί η γνώμη και του πιο απλού πολίτη, γνώμη όμως που μπορεί να είναι αποφασιστική στην αντιμετώπιση και της πιο δύσκολης περίπτωσης.

Εκεί ο υπεύθυνος θ' αναλάβει την υποχρέωση ν' απολογηθεί για την πραγματοποίηση ή μη του έργου που ανέλαβε. Και ο λαϊκός έλεγχος είναι σκληρός και ανελέητος, έλεγχος που υποχρεώνει τον κάθε υπεύθυνο να είναι συνε-

πής στις υποχρεώσεις του.

Έλεγχος που πρέπει να γίνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα, δύο με τρεις φορές το χρόνο. Στη διάρκεια της θητείας του κάθε κοινοτικού συμβουλίου και όχι στις παραμονές των εκλογών, που πολλές φορές δεν είναι οι ίδιοι άνθρωποι υποψήφιοι. Κι έτσι παρουσιάζεται η περίπτωση κοινοτικών συμβουλίων, που οι κάτοικοι τα είδαν και τα ένιωσαν κοντά τους μόνο στις παραμονές των εκλογών.

Η λαϊκή συνέλευση έχει να πραγματοποιήσει και άλλους επωφελείς σκοπούς. Καλλιεργεί και προωθεί μεταξύ των κατοίκων την κοινωνικότητα. Μετριάζει τις όποιες αντιθέσεις μπορεί να υπάρχουν μεταξύ των πολιτών και έτσι δίνεται η ευκαιρία να πλησιάσουν, να κουβεντιάσουν και να λύσουν τυχόν διαφορές ή παρεξηγήσεις.

Δίνεται η ευκαιρία να προβληθούν πολίτες ικανοί να αντιμετωπίσουν τα θέματα, τα προβλήματα, τις ανάγκες της μικρής ή μεγάλης κοινωνίας που ζούν. Απ' αυτούς, και με κριτήρια τις ικανότητες που μέσα από τις λαϊκές συνελεύσεις θα διαφανούν, θα γίνει και η επιλογή αυτών στους οποίους θα ανατεθεί η ευθύνη να χειριστούν τα κοινά προβλήματα και να τα προωθήσουν.

Κι όταν η Πολιτεία δεν φροντίζει και δεν νοιάζεται, οι πολίτες που έχουν επίγνωση των θετικών αποτελεσμάτων των λαϊκών συνελεύσεων ως προχωρούν στην αντιμετώπιση όλων των θεμάτων τους με λαϊκές συνελεύσεις.

ΠΟΛΕΜΟΣ ΤΩΝ ΑΣΤΡΩΝ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ

Συχνές είναι τον τελευταίο καιρό οι αναφορές στον Πόλεμο των Άστρων. Εφημερίδες και περιοδικά, διαλέξεις και ομιλίες, από διάφορους συλλόγους κι επιτροπές προσαθούν να εκλαϊκεύσουν το θέμα, που στις μεγάλες λαϊκές μάζες και ιδιαίτερα ο τρόπος διεξαγωγής του δεν είναι κατανοητός.

Μεταφέρουμε σήμερα στις στήλες των Β.Ν., για την ενημέρωση των αναγνωστών μας, απόσπασμα από κείμενο του φοιτητή της Φυσικομαθηματικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης κ. Θεόδωρου Στοϊλίδη, που μας παραχώρησε:

«Τί είναι αυτό το σύστημα του πολέμου των άστρων;

Είναι ένα δίκτυο από λείζερ, επιταχυντές σωματιδίων, ηλεκτρομαγνητικά πυροβόλα και πυραύλους, εγκατεστημένα στο διάστημα ή στο έδαφος. Τα όπλα αυτά θα έχουν την δυνατότητα να καταστρέψουν κινήτους και σταθερούς στόχους, στο διάστημα, στο έδαφος ή στην ατμόσφαιρα. Κύριος ρόλος του θα είναι η

αναχαίτηση πυρηνικών πυραύλων πριν πλήξουν τους στόχους τους. Όλο το δίκτυο των όπλων θα ενεργοποιείται και θα κατευθύνεται από ένα σύστημα παγκόσμιας επιτήρησης βασισμένο σε δορυφόρους. Το όλο σύστημα του πολέμου των άστρων θα είναι πλήρως αυτοματοποιημένο, ώστε να δρα ακαριαία. Ο ανθρώπινος παράγοντας θα επεμβαίνει μόνο για να δώσει ή να αναίρεσει την εντολή για πυρ «κατά βούληση».

Η ανάπτυξη ενός τέτοιου οπλικού συστήματος, εκτός του ότι παραβιάζει τη συνθήκη για την αντιβαλιστική άμυνα, θα οδηγήσει αναπόφευκτα σε ανεξέλεγκτη κλιμάκωση του ικονηγητού των εξοπλισμών με όλους τους κινδύνους και τις επιπτώσεις στο βιοτικό επίπεδο των λαών που θα επι-

● Συνέχεια στη σελίδα 4

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΤΩ ΣΥΜΗΣ

Η αξέχαστη Στέλλα Μιχαλάκη έκανε μια πρόταση που δημοσιεύτηκε στα Β.Ν. Να στηθεί αναμνηστική πλάκα για τη μάχη της Σύμης το 1943. Την επάνελαβε και ο κ. Γιάννη Δημητρομανωλάκης.

Η κ. Τζίνα Λεβέντη έστειλε για την Κοινότητα Κ. Σύμης 5.000 δρχ., όπως ανακοινώσαμε σε προηγούμενο φύλλο.

Καλούμε την Κοινότητα και πάλι για να τα παραλάβει, με

μια πρόταση: Να χρησιμοποιηθούν οι 5.000 δρχ. ως βάση για την τοποθέτηση της αναμνηστικής πλάκας, που πρότεινε η αξέχαστη Στέλλα. Πολ λοί, πιστεύουμε, θα συμβάλουν για την πραγματοποίηση του σκοπού αυτού. Περιμένουμε την πρωτοβουλία της Κοινότητας, ώστε μαζί με την τέλεση του πανεπαρχιακού μνημοσύνου φέτος, να γίνουν και τ' αποκαλυπτήρια της πλάκας.

ΤΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΤΩΝ ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΩΝ

Από πολλά χωριά της επαρχίας μας μεταφέρουν το οξύ πρόβλημα που έχει δημιουργηθεί με τα απόβλητα των ελαιοτριβείων (ζουμιά κλπ.).

Το πρόβλημα υπήρχε πάντα. Φέτος όμως παρουσιάστηκε με ιδιαίτερη οξύτητα, ύστερα από τη μειωμένη βροχό-

πτωση. Καμία πηγή δεν άνοιξε, κανένα ρυάκι δεν έτρεξε. Τα πάντα είναι ξερά. Μονάχα ζουμιά βρίσκονται στα κοντινά με ελαιοτριβεία ρυάκια. Και στα λιγοστά που υπάρχει πηγάσιο νερό (Αρβη) ανακατεύτηκε με τα ζουμιά και δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί στον ποτισμό που πολύ χρειάζεται.

Οι ζημιές είναι πολλές, οι επιπτώσεις τεράστιες. Δεν θα προχωρήσουν οι στήλες αυτές σε λεπτομέρειες, που και πολλές είναι και εξειδικευμένα θέματα αποτελούν.

Σταματάμε μονάχα στην κατάσταση που θα δημιουργηθεί σε λίγες μέρες με την άνοδο της θερμοκρασίας και τη δημιουργία αποπικτικής ατμόσφαιρας.

Για να μετριάσει, όσο μπορεί, το κακό, με το σταμάτημα τη λειτουργίας των ελαιοτριβείων ως χυθεί άφθονο νερό για να συμπαρασύρει ό,τι μπορεί να φύγει. Να σκεπαστούν τυχόν λάκκοι με στάσιμα και να ριχτεί άφθονος ασβέστης κατά μήκος των αγωγών των αποβλήτων. Αυτά για φέτος. Όμως για το μέλλον τί πρέπει να γίνει;

Δικές μας είναι οι ελπίες. Δικό μας και το λάδι. Δικό μας και τ' απόβλητα κι ο τρόπος όπου ζούμε. Γι' αυτό ιδιοκτητές ελαιοτριβείων, παραγωγοί

● Συνέχεια στη σελίδα 4

Μάχη Μαραθίτη - Φορτέτσας 11 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1944, ΜΕΤΑΞΥ ΕΛΛΑΣ ΚΑΙ ΓΕΡΜΑΝΩΝ (Μεγάλη, εκ παρατάξεως, μάχη)

Του κ. Γιάννη Κοντάκη, Δικηγόρου

7ο

Σε λίγα λεπτά, από απόσταση 700 έως 800 μέτρων, άρχισαν εναντίον μας τα πυρά και οι ομβροντίες των πολυβόλων, των αρμάτων (κάθε άρμα έχει και πυροβόλο και πολυβόλο) και αργότερα, των οπλοπολυβόλων. Σε κλά-

σματα λεπτού (σε μερικά δευτερόλεπτα) οι ομβροντίες των αυτομάτων όπλων του εχθρού (κυρίως των πολυβόλων των αρμάτων) θέρισαν δύο ή τρεις άνδρες, δεν θυμάμαι ακριβώς, του Ποδιά, οι οποίοι τάφηκαν αργότερα στο Νεκροταφείο Βασιλειών,

και οι υπόλοιποι υποχώρησαν άτακτα, χωρίς να προλάβουν να ριξουν ούτε ένα πυροβόλο. Ήταν εντελώς ακάλυπτοι και δεν ήταν δυνατόν να κρατηθούν.

Οι δικόι μου άνδρες πλήρως καλυμμένοι και προστατευμένοι μέσα στο χαράκωμα, με τα πολυβόλα παραλλαγμένα, ώστε να μη συγκεντρώνονται σ' αυτά τα πυρά των εχθρικών πολυβόλων, έμεναν άταραχοι και περίμεναν το σύνθημά μου που το έδωσα σε λίγα λεπτά και άρχισαν τα πυρά όλων των πολυβόλων. Τα άρματα εκινούντο αργά και πίσω τους ακολουθούσε το πεζικό, δεχόμενα τα δραστικά και εύστοχα πυρά και των επτά πολυβόλων μου. Σε μια στιγμή, ύστερα από λίγα λεπτά, ένα γερμανικό άρμα έκανε στροφή προς τα πίσω και απομακρύνθηκε από το μέτωπο φαινεται ότι δέχθηκε σφαίρα από τα αντιαεροπορικά πολυβόλα των Ρώσων, που τρύπησε το διαφανές περικάλυμμα της σπής παρατηρήσεως και ίσως σκό-

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στη σελίδα 4

ΉΛΙΕ ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΛΑΜΠΕΙΣ:

Δεν ξημερώνεις μαύρη αυγή — ήλιε γιατί δεν λάμπεις, να ξαστεριάσουν τα θουνά — να ζεσταθούν οι κάμπιοι; Δεν ξημερώνεις μαύρη αυγή — ήλιε γιατί δεν λάμπεις να ξεκουρνιάσουν τα πουλιά, να ξαναρθίσουν τα κλαδιά Κι ο νιός κι η νιά — κι ο νιός κι η νιά, τα νιάτα τα ελληνικά — να θρουν το γέλιο, τη χαρά, το δίκιο και τη λευτεριά; Δεν ξημερώνεις μαύρη αυγή — ήλιε γιατί δεν λάμπεις κι ο νιός κι η νιά — κι ο νιός κι η νιά, όλο του κόσμου τα παιδιά — να ζουν με γέλιο με χαρά με ειρήνη και με λευτεριά; Δεν ξημερώνεις μαύρη αυγή — ήλιε γιατί δεν λάμπεις να μας ζεστάνεις τις καρδιές — να τις γεμίσεις με χαρές με αγάπες άδολες κι αγνές; Όλο του κόσμου οι λαοί — να ζουν αγαπημένοι και της ΕΙΡΗΝΗΣ η δροσιά — τη γη να μορφαίνει; Δεν ξημερώνεις μαύρη αυγή — ήλιε γιατί δεν λάμπεις; ΜΑΝΟΛΗΣ Γ. ΚΟΜΗΣ

Σ.Β.: Οι παραπάνω στίχοι είναι μελοποιημένοι από τον ίδιο το Μανόλη Κόμη σε συνοδεία μανδολίνου που από πολύ μικρός παίζει με πολύ μεράκι.

ΕΙΠΑΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΤΟΥ 1821

Επιλογή Κ. Γ. Στεφανάκη

«Χρειάζεται ο πλούτος της γλώσσας του Σαίξπηρ, για να φτάσει η έκφραση την ένταση του πάθους, με το οποίο οι Νεοέλληνες ξεγένηθηκαν για να καταστρέψουν την εξουσία των Οθωμανών κυριάρχων τους» (Γεώργ. Φινλέϋ, Ιστορία της Ελληνικής Επανάστασεως, εκδ. Α', σ. 210).

«Η φιλελληνική προπαγάνδα έκαμε διεθνώς γνωστά τα ονόματα του Κολοκοτρώνη του Καραΐσκάκη, του Κανάρη, του Μισούλη, του Μπότσαρη, του Ανδρούτσου, του Νικηταρά. Αλλά εκεί κάτω εις την Κρήτην υπήρχαν ο Μιχαήλ Κουρμούλης, ο Τσουδερός, ο Σήφακος, ο Σα-

ρειδαντώνης, ο Τσελεπής και άλλοι εκπληκτικοί και ισάξιοι των τυχηρών εις την δόξαν αγωνιστών της Πελοποννήσου, της Στερεάς και των νήσων. Αι μεγάλοι πράξεις των ηρώων αυτών ζητούν την θέσιν των. Και αν η άλλη ελληνική ιστορία δεν υπήρχε και μόνη η επανάστασις της Κρήτης είναι ικανή ιστορικώς να δικαιώσει την ελληνικήν δύναμιν και να αποδείξει ότι ο λαός που είχαν υποδουλωθεί προ αιώνων εις τον χειρότερον δυνάστην, ήτο άξιος της ελευθερίας του, αφού ήτο ικανός να θυσιασθή εις τον αγώνα».

Διον. Κόκκινος, Ιστορία της Ελληνικής Επανάστασεως, εκδ. 1931, τ. β' σ. 444).

“Η μεγαλοσύνη στα Έθνη δε μετρείται με το στρέμμα, με τις καρδιές το πύρωμα μετρείται και με το αίμα. ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ (αΒωμοί)

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Υγειονομικός Σταθμός Βιάννου	22205
Ίατρείο Αγροτικό Πεύκου	31377
Χωροφυλακή Υποδιεύθυνση Βιάννου	22206
Χωροφυλακή Σταθμός Πεύκου	31376
Γυμνάσιο Βιάννου	22230
Άγρονομείο Βιάννου	22006
Ειρηνοδίκη	22211
Συνεταιρισμός Βιάννου (Γραφεία)	22226
Συνεταιρισμός Βιάννου (Έλαιουργείο)	22136
Ο.Τ.Ε. (βλάβαι)	22121
Ο.Τ.Ε. (πληροφορίες)	22215
Έλληνικά Ταχυδρομεία	22203
Κτηνιατρείο	22090
Φαρμακείο	22.140
Γεωπόνος	22317

ΑΓΟΡΑΙΑ

Πειράκης Χαρ. — Βιάννος	22051
Ζαΐμάκης Θεόφιλος — Βιάννος	22304
Θεοδοσάκης Γεώργιος — Πεύκος	31437
Καρτσάκης Έμμανουήλ — Λουτράκι	22103
Λασηθιωτάκης Γ. — Βιάννος	22355
Χατζάκης Ίωάννης — Άγιος Βασίλειος	31301
Γαλανάκης Μιχ. — Χόνδρος	22101
Φαρολογάκης Κων. — Χόνδρος	22109
Σοφοκλής Παπαδάκης — Καλάμι	31275
Ίωάννης Κονσολάκης — Άμυρά	31420

(Γιά υπεραστικά: 0895)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ:

Μαρία σύζ. Γ. Μανδολάκη
γέννησε δίδυμα κορίτσια

ΓΑΜΟΙ

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ:

Μαρίνα Χαρ. Μαγκουφάκη
και Αλέξανδρος Χ. Νίκου

ΘΑΝΑΤΟΙ

ΣΤΗ ΒΙΑΝΝΟ:

Μαρία Θεοτ. Μαγκουφάκη

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ:

Έμμανουήλ Στ. Μακρυγιωργάκης

ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ

Έμμανουήλ Κωκολάκης

ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ:

Μιχάλης Πετσάκης

ΔΩΡΕΕΣ

Μας έστειλαν για το Φ. Τ. Λογαριασμός Γηροκομείου:
— Η κ. Πόπη χ. Νίκου Παπαγιαννάκη στη μνήμη του συζύγου της αντί τριμήνου μην μούσου 5.000 δρχ.
— Οι Γιώργης και Μαρία Σουλγαράκη στη μνήμη του αδελφού τους Νίκου Παπαγιαννάκη αντί 3μηνου μνημού 2.000 δρχ.
— Ο Νίκος και η Κατίνα Κατσαράκη στη μνήμη Νίκου Εμμ. Κατσαράκη, αντί στεφάνου 5.000 δρχ.
— Στη μνήμη του Νίκου Κατσαράκη τα παιδιά του:
— Χρυσάνθη και Χρήστος Αντωνόπουλος δρχ. 10.000.
— Μανόλης και Θεοδώρα Κατσαράκη δρχ. 10.000
— Γιώργος και Ρίτα Κατσαράκη 10.000 δρχ.

ΝΕΟΙ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ

Η Πόπη Γ. Συγγελάκη πήρε το πτυχίο της Ιατρικής του Παν(μίου) Πατρών.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Συγχαίρομε θερμά την Πόπη Συγγελάκη που πήρε το πτυχίο της Ιατρικής και της ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία.

Κώστας και Ευαγγελία Αλεξαντωνάκη

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Μέσα στο βαθύ πόνο μας για το θάνατο του αγαπημένου μας συζύγου, πατέρα και παππού

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΑΤΣΑΡΑΚΗ

νιώθαμε την ανάγκη να ευχαριστήσουμε τους συγγενείς, φίλους και γνωστούς που συμπαραστάθηκαν στο πένθος μας με ζεστασιά κι αγάπη, όλους που κατέθεσαν στεφάνια στη σοφό του, δωρές στη μνήμη του, και τους κ.κ. Κατινάκη Μανόλη, Κατσαράκη Γεώργιο, Στρατάκη Μανόλη και Κοντάκη Γιάννη για τους επικήδειους λόγους τους.

Η σύζυγος: Μαρία Κατσαράκη

Τα παιδιά:

Χρυσάνθη και Χρήστος Αντωνόπουλος

Γιώργης και Ρίτα Κατσαράκη Μανόλης και Θεοδώρα Κατσαράκη

Τα εγγόνια.

ΠΕΝΘΗ

ΝΙΚΟΣ ΕΜΜ. ΚΑΤΣΑΡΑΚΗΣ

Πέθανε ξαφνικά από ανακοπή της καρδιάς ο Νίκος Εμμ. Κατσαράκης και κηδεύτηκε στην Άνω Βιάννο στις 4 Μαρτίου. Στην κηδεία του παρευρέθηκαν όλοι οι κάτοικοι του χωριού, αρκετοί από τα γειτονικά χωριά και πολλοί από το Ηράκλειο και αλλού. Κατατέθηκαν πολλά στεφάνια, από συγγενείς και φίλους από την Κοινότητα και το Συνομό Άνω Βιάννου, την Εθνική Αντίσταση κ.ά.

Επικήδειοι εκφωνήθηκαν από τους Μανώλη Καδιανάκη επίτιμο δάσκαλο, Γιάννη Κοντάκη σχολ. διηγηγόρο, Μανώλη Στρατάκη σχολ. της Ε.Μ.Υ. και Γ. Κατσαράκη, εκδότη της εφημερίδας «Μαχητής», που αναφέρθηκαν στην πολύπλευρη ζωή του νεκρού.

Ο Νίκος Κατσαράκης γεννήθηκε στην Άνω Βιάννο το 1903, γιός του Εμμ. Κατσαράκη (που τον έφερε εκεί ο αιδιδιμος Νικόδημος Κατσαράκης, Πρωτόθερος Επίσκοπος της τότε Επισκοπής Αρκαδίας) και της Χρυσάνθης το γένος Δημ. Ραπάκη. Τελείωσε το Γυμνάσιο Ηρακλείου και γράφτηκε στη Νομική Σχολή Αθηνών.

Πολύ νωρίς παίρνει μέρος στο φοιτητικό κίνημα και πρωτοστατεί σε απεργιακούς και άλλους αγώνες. Διακόπτει τις σπουδές κι εγκαθίσταται στην Άνω Βιάννο από το 1924. Πρωτοστατεί στην εκπαιδευτική κίνηση του χωριού και την ίδρυση του πρώτου εκπαιδευτικού συλλόγου Βιάννου «Ο Διαβάτης».

Ο Μανώλης Στρατάκης, στον επικήδειό του αναφέρεται μεταξύ των άλλων και στο σημείο αυτό και λέει: «Πληρωτικός εσωτερικά όπως ήσουν, προσπαθείς να ξεδέψεις την ζωική σου περιήσια σε γλέντια και διασκεδάσεις και παράλληλα βάζεις σκοπό σου αναπαράζοντας λιμνάζοντα από χρόνια κοινωνικά νερά, ν' ανεβάσεις το πολιτιστικό επίπεδο του χωριού σου. Για κείνη την εποχή που η ζωή της Βιάννου — όπως θα θυμούνται οι παλιότεροι — είχε εγκλωβιστεί στα λασπόνερα της άρνησης, της συντήρησης, της δεισιδαιμονίας και της προκατάληψης, ο στόχος ήταν εξαιρετικά μεγάλος και δύσκολος. Κι όμως έπρεπε αυτό το επίπεδο της Βιάννου που ήταν εξουθενωτικό για κείνους που αγαπούσαν τη ζωή και τον πολιτισμό για κείνους που διέθεταν ήδη μια ευρύτερη σκέψη για το ρόλο του ανθρώπου σ' αυτό τον κόσμο, αυτό το επίπεδο έπρεπε να ανεβεί.

Παλειούνται εσύ, Νίκο Κα-

τσαράκη, με' σωρό αντιξοότητες κι αντιδράσεις, συγκεντρώνοντας γύρω σου τη νεολαία της εποχής που αποδείχτηκε υπεράξια έκαμες την επανάστασή σου και πέτυχες. Συγκροτείτε το σύλλογο ΔΙΑΒΑΤΗ, που βάζει χέρι σε κάθε μορφής πολιτιστικό έργο, χοροεσπερίδες, γλέντια, θέατρο, δημοσιεύσεις και δημόσιες σχέσεις που δεν αργούν να βρουν πανελλήνια απήχηση. Αργότερα ιδρύεται και ο ποδοσφαιρικός σύλλογος ΠΑΤΟΥΧΑΣ και η νεολαία της Βιάννου σταθερά χτίζει το αύριο επηρεάζοντας βαθύτατα κι εμάς τους νεότερους που θα προσπαθήσουμε να φανούμε, όταν θα έλθει η ώρα μας, αντίξοι....

Η Βιάννος έχει πιά ξεφύγει από τα δεσμά που τη δέναν, αναπτύσσει φοβερό δυναμισμό προς τα μέσα και τα έξω και γίνεται στη δεκαετία του '30 αξιόλογο πνευματικό κέντρο που επισκέπτονται οι επώνυμοι των γραμμάτων και της τέχνης. — Πάντα ο Κατσαράκης στο κέντρο του ενδιαφέροντος — και πολλά έντυπα λογοτεχνικά αναφέρονται με θαυμασμό στη γενέτειρά του Ι. Κονδύλακη. Η προτομή του μεγάλου Βιαννιτή είναι δώρο του Δήμου της Αθήνας κι ήρθε ως επιστάγισμα του αξιόλογου πολιτιστικού έργου που είχε συντελεστεί ήδη στη Βιάννο. Κατά την ταπεινή μου γνώμη αυτή η επανάσταση που παραπάνω ανέφερα είναι η μεγαλύτερη προσφορά προς τη Βιάννο του Νίκου Κατσαράκη.....

Ποιός δε θυμάται το σπίτι του Νίκου Κατσαράκη που παρείχε φιλοξενία συνεχώς και που ήταν κέντρο διερχομένων...

Η περίοδος αυτή που ανέφερα έχει όριο τη Γερμανοιταλική κατοχή. Πριν προχωρήσω, πριν φύγω από τη δεκαετία του '30 σε σχέση πάντα με τον αλησμόνητο Νίκο και το έργο του συλλόγου που ήταν εμπνευστής και Πρόεδρος η σκέψη μου αγκαλιάζει εξαιρετικές συμπεριλαμβανόμενες και συναγωνιστές του, που μας άφησαν για πάντα: τον Ανδρέα Παπαδάκη, το Νίκο Συμβουλάκη, το Γιώργο Τζαμουζάκη, το Φαρφουρή, το Γιάννη Φουρνιάρη (Σφαγιά), το Γιώργο Κονταξάκη, τον Μανώλη Γρουλιανάκη, το Μανώλη Παπαδογιαννάκη (Συρκουφ), τους Γιάννηδες Παπαμπασιδάκη, το νεότερο τότε μέλος του συλλόγου Γιάννη Μεταξάκη και άλλους.

Αναφέρομαι ιδιαίτερα στον αξεχαστο καθηγητή μουσικό και ποιητή Στάθη Μάστορα που με το ισχυρό καλλιτεχνικό του παρών πρόσφερε στο σύλλογο ΔΙΑΒΑΤΗ και τη Βιάννο τόσο πολλά, που άφησε ανεξίτηλη τη σφραγίδα στην πολιτιστική υπόσταση του χωριού.....

Καταπνέεται συγχρόνως με τα προβλήματα των αγροτών. Πρωτοστατεί στην ίδρυση του Ελαιουργικού Πρωτοδικού Συνομού Άνω Βιάννου και τη δημιουργία του ελαιολιτριβείου και αλευρομύλου την αρχή. Συνομού που υπηρέτησε αρκετά χρόνια ως πρόεδρος, σύμβουλος, ή από το εποπτικό συμβούλιο, και αντιπρόσωπος στην Ένωση Γεωργικών Συνομών Ηρα-

• Συνέχεια στη σελίδα 3

Η ΦΟΥΝΑΡΑ

ΕΝΑ ΠΥΡΟΛΑΤΡΙΚΟ ΕΘΙΜΟ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ Κ. ΓΙΩΡΓΗ Ν. ΘΕΟΔΟΣΑΚΗ

ΥΠΑΛΛ. ΟΤΕ

ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ

Αφηγήσεις: ΖΩΗ Ν. ΘΕΟΔΟΣΑΚΗ ΧΟΝΤΡΟΣ ΒΙΑΝΝΟΥ
ΜΑΡΙΑ ΓΟΥΡΝΙΕΖΑΚΗ ΛΟΥΤΡΑΚΙ ΒΙΑΝΝΟΥ
ΠΑΠΑ ΑΝΤΩΝΗΣ ΓΟΥΡΝΙΕΖΑΚΗΣ ΛΟΥΤΡΑΚΙ ΒΙΑΝΝΟΥ

Σ' όλη την επαρχία Βιάννου (ίσως και σε άλλες επαρχίες) διατηρείται ακόμη το γραφικό έθιμο της «ΦΟΥΝΑΡΑΣ». «Φουνάρα», ονομάζουν στην Κρήτη τη μεγάλη φωτιά, που ανάβουν το θράδυ της Ανάστασης στο προαύλιο της εκκλησίας. Δίκαια θα ονόμαζε κανείς τη φουνάρα και «κοπελογοιότη», μιας και τη φροντίδα της μεταφοράς των ξύλων, την έχουν κάθε χρόνο, τα παιδιά του κάθε χωριού. Μόλις πλησιάζει η Μ. Εβδομάδα, τα παιδιά, παρέες, παρέες, μεταφέρονται από τα αμπέλια δεμάτια κλήματα, που τα στοιάζουν στην αυλή της εκκλησίας. Κουβαλούν ακόμη θύμους, αστιβίδες, αχινοπόδια και ό,τι ξερά χλαδιά θρουν. Πολλές φορές κλέβουν από τα σπίτια ή από τους φούρνους του χωριού ξύλα, με αποτέλεσμα οι φασαρίες για κείνες τις μέρες να είναι συχνές. Τώρα τελευταία η μεταφορά των ξύλων γίνεται και με τ' αυτοκίνητα.

Τα ξύλα αυτά, που μαζεύουν στην αυλή της εκκλησίας, θα τους θάλουν φωτιά να καούν το Μ. Σάββατο θράδυ, την ώρα ακριβώς που ο παπάς θα πεί το «ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ».

Μέσα σε λίγη ώρα οι φλόγες ξεκορφίζουν την εκκλησία και το καμπαναριό. Οι πιστοί απομακρύνονται και με τα χέρια στο πρόσωπο, προσπαθούν να προφυλαχτούν από την πυρά της. Σχολιάζουν τη φειντή φουνάρα, τη συγκρίνουν με φουνάρες προηγούμενες και με φουνάρες των γειτονικών χωριών.

Από τη φωτιά αυτή δεν επιτρέπεται να πάρει κανείς στο σπίτι του. Την επόμενη μέρα μαζεύουν τη στάχτη και μ' αυτήν κουκίζουν τους κήπους και τα κουκιά, για να μην πιάνουν ψύλους.

Την ώρα που ο παπάς λέει το «ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ» όλες οι γυναίκες τρίβουν τα χέρια τους στο χώμα, για να μην βγάζουν παρανοχίδες. Φτιάχνουν ακόμη και δαχτυλίδια με τα θαγιά και τον Βαγιώ, τα φορούν στα δαχτυλά τους όλη τη Μ. Εβδομάδα. Τη θραδιά της Ανάστασης, τα πετούν στη φουνάρα να καούν και τρίβουν, τα δαχτυλά τους στο χώμα για τον ίδιο λόγο, να μην βγάλουν δηλαδή παρανοχίδες.

Ακόμη, αν κάποιου χωριανού το δέντρο εμποδίζει (πειράζει) κάποιον άλλο χωριανό, τότε αυτός που τον πειράζει το δέντρο, μετά τον Χριστό Ανέστη, αμίλητος, με μια μανάρα (τσεκούρι) θα πάει στο δέντρο, θα του παίξει τρεις τσεκουριές στον κορμό και θα του πεί τρεις φορές το «ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ».

Ας εξετάσουμε τώρα, το

κάθε ένα χωριό, τί σημασία έχει και πρώτο απ' όλα τη φουνάρα.

Τέτοιες μεγάλες φωτιές, την ημέρα του Πάσχα, ανάβουν ΣΤ' ΑΓΡΑΦΑ και στη ΦΘΙΩΤΙΔΑ. Παρόμοιες φωτιές ανάβουν τις Μεγάλες Απόκριες στην Ήπειρο και τη Βόρεια Ελλάδα, που στα περισσότερα μέρη λέγονται «ΦΑΝΟΙ». Στην Δ. Μακεδονία λέγονται «κλαδαριές».

Ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΕΓΑΣ και η ΑΛΚΗ ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ — ΝΕΣΤΟΡΟΣ, ερμηνεύουν το άναμμα της πασχαλινής φωτιάς, στ' Άγραφα και στη Φθιώτιδα, σαν μια μαγική ενέργεια, με αποτρεπτική σημασία, για την πτώση του χαλασίου, σε μια κρίσιμη φάση της σοδειάς του γεωργού.

(Βλέπε: ΟΙ ΔΩΔΕΚΑ ΜΗΝΕΣ, ΤΑ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΑ, Άλκη Κυριακίδου Νέστορος σελίδα 54, εκδ. ΜΑΛΙΑΡΗ ΠΑΙΔΕΙΑ 1982. ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΛΑΤΙΝΗΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ, του Γ. ΜΕΓΑ Αθήνα 1956 σελίδα 167). Η Άλκη Κυριακίδου Νέστορος γράφει το εξής:

«...Το χαλάσι είναι άσπρο και λαμπερό. Πιστεύουν λοιπόν πως μπορούν να το ξορκίσουν με κάτι ακόμη πιο άσπρο και πιο λαμπερό. Και τί είναι αυτό; Το φως της Ανάστασης».

Στην Κρήτη όλοι πιστεύουν πως η φουνάρα της Ανάστασης συμβολίζει «ΤΟ ΚΑΨΙΜΟ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑ». Και θέβαινα οι μικρές φωτιές που ανάβουν τα παιδιά του κάθε χωριού στην αυλή του κάθε σπιτιού, το μεγάλο Σάββατο το απόγευμα, για να κάψουν τον ΙΟΥΔΑ, εξελίχθηκαν αργότερα σε φουνάρα, στο προαύλιο της εκκλησίας το θράδυ της Ανάστασης.

Προσωπικά πιστεύω πως η φουνάρα, εκτός από το κάψιμο του Ιούδα, έχει και αποτρεπτική σημασία για τη γεωργία, μιας και η σοδειά του Κρητικού βρίσκεται στην τελευταία φάση. Λέει ο λαός: «Καλός κακός ο Μάης, το δεμάτι είναι στ' αλώνι». Μα και το Πάσχα πάντα πέφτει Απρίλη ή Μάη.

Κατά τη γνώμη μου όμως δεν είναι μόνο αυτές οι σημασίες της φουνάρας.

Τις προηγούμενες εποχές που οι κάτοικοι της ορεινής Κρήτης και γενικότερα όλης της υπαίθρου ήταν κτηνοτρόφοι και που αυτήν την εποχή όλοι βρίσκονταν στα βουνά, που έχουν τις μάντρες και τα ζώα τους, κάποιος δεν υπήρχαν ρολόγια και συγκοινωνίες, μάθαιναν το «ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ» με τη φουνάρα που έβλεπαν στα πεδινά χωριά. Επομένως, η φουνάρα υπήρξε μέσο για συνεννόηση και αναγγελία του «ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ» τις προηγούμενες εποχές.

(Συνεχίζεται)

ΟΔΙΚΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ

STAR SERVICE ΕΠΕ

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΙΣΤΩΝ

ΚΟΝΤΑ ΣΑΣ ΟΤΑΝ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΗ ΧΡΕΙΑΖΕΣΘΕ. ΟΛΟ ΤΟ ΧΡΟΝΟ, ΟΛΟΚΛΗΡΟ ΤΟ 24ΩΡΟ Σ' ΟΛΗ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΕΝΤΕΛΩΣ ΔΩΡΕΑΝ.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΞΥΠΗΡΕΣΗ
ΚΝΩΣΣΟΥ 135
ΤΗΛ. (081) 233436
238.518 & 228.333

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ
ΠΛ. ΚΑΛΕΡΓΟΥ 23
☎ 226342 - 229229
TELEX. 262666

«ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

Μηνιαία έκδοση στην υπηρεσία
δλων τών Βιαννιτών

Έκδοτης — Διευθυντής
Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ
Όδός 1866 άριθμ. 110, τηλ. 282.808

Φιλολογική έπιμέλεια κειμένων
Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ

Υπεύθυνος Τυπογραφείου
ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ
Έβανς 83 (Στοά Μουρτζή) τηλ. 242.040

Έτήσιες συνδρομές

Ίδιωτών δρχ. 300
Κοινοτήτων—Σχολείων — Ένοριών » 400

Έμβόματα: Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ
Έπιστολές για τήν ύλη:

Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ: 1866 άρ. 110 Έράκλειο

Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ: Καποδιστρίου 39 Έράκλειο
Χειρόγραφα δημοσιευόμενα ή μή δέν έπι-
στρέφονται. Τά ένυπόγραφα άρθρα έκφράζουν
τις άπόψεις τών συγγραφέων.

(ΕΙΚόνες του χδές)

Οι βρύσες του χωριού μας

Γράφει ο Αντώνης Εμμ. Στιβακτάκης

Οι μέρες των καλοκαιρι-
νών διακοπών είναι εκείνες
που μας ευχαριστούν ιδιαί-
τερα, γιατί είναι ίσως οι μο-
ναδικές που μας φέρνουν
σε άμεση επαφή με το αγα-
πημένο μας χωριό. Με τον
τόπο που ζήσαμε τα δεκα-
χτώ πρώτα χρόνια της ζωής
μας, και κάθε γωνιά, κάθε
σοκάκι, κάθε γειτονιά του
είναι για μας σημαδιακή α-
νάμνηση. Οι αναμνήσεις αυ-
τές ζωηρεύουν τη μνήμη
μας, ομορφαίνουν τη ζωή
μας και πολλές φορές μας
κάνουν να αναπολούμε ώ-
ρες ολόκληρες εκείνο τον
«παράδεισο» που χάσαμε, ί-
σως χωρίς τη θέλησή μας.
Αυτή τη φορά θυμηθήκα-
με τις θρύσες του χωριού

μας. Τις ευλογημένες κεί-
νες θρύσες, που εκατοντά-
δες χρόνια τροφοδοτούσαν
το χωριό μας με νερό, σθή-
νοντας τη δίψα των ανθρώ-
πων του, δροσερεύοντας το
ψημένο από τον ήλιο και
την εργασία κορμί τους, έ-
χοντας συγχρόνως μια ξε-
χωριστή γραφικότητα. Τις
θρύσες εκείνες, που σήμερα
αποτελούν δυστυχώς μια α-
νάμνηση μακρινή.

Τα χρόνια εκείνα το χω-
ριό μας είχε επτά πηγές —
θρύσες, που το νερό τους α-
νάβλυζε πεντακάθαρο και
δροσερό από τα σπλάχνα
της γης ποτίζοντας τα φυτά
τα ζώα και τους ανθρώπους.
Βλέπετε, τότε δεν υπήρχε υ-
δρευτικό σύστημα όπως του-
λάχιστον το εννοούμε και
το καταλαβαίνουμε σήμερα.
Οι Χοντριγανοί έπαιρναν
απ' αυτές τις πηγές το νερό
που χρειαζόνταν για να πι-
ούν και να κάμουν την κα-
θαριότητα του σπιτιού τους.
Τα ζώα τα ποτίζαν εκεί
στις πηγές, όπου υπήρχαν ει-
δικά ποτιοτήρια ζώων. Ή-
ταν καταμεμημένες με σο-
φία και τάξη στους επτά συ-
νοικισμούς του χωριού μας.
Καθένας συνοικισμός είχε
και τη δική του θρύση, απ'
όπου εξυπηρετούνταν.

Στον Κωστιανό υπήρχε η
Κωστιανή βρύση. Στο Μύλο
η Μυλιανή, που ανάβλυζε
τα νερά της στις όχθες του
Γεροπόταμου. Ο συνοικισμός
της Περθόλας και η Κάτω
Περθόλα, έπαιρναν νερό α-
πό την Περθολιανή θρύση.
Ο Αποστολιανός εξυπηρε-
τούνταν από την Μουντρο-
λιανή πηγή στην άκρη του
Διακονιάρη ποταμού και τα
Βρυσαλούδια, που θρίσκε-
ται λίγο έξω από το χωριό
στη θέση Κορνάρος και την
προτιμούσαν ιδιαίτερα το
καλοκαίρι, γιατί το νερό
της ήταν πολύ δροσερό,
«μπούζι» όπως χαρακτηρι-
στικά το έλεγαν. Ο συνοικι-
σμός του Βασιλιανού (εμείς
δεν τον προλάβσαμε «ζωντα-
νό» γιατί εγκαταλείφθηκε
γρήγορα) εξυπηρετούνταν
συνήθως από τη Μουντρο-
λιανή θρύση. Τέλος ο Θυμι-
ανός, ο νοτιότερος συνοικι-
σμός του χωριού μας, που
είναι χτισμένος σε μια ειδυ-
λιακή πλαγιά, εξυπηρετούν-
ταν από τη Θυμιανή πηγή,
την Πηγαΐδουλα όπως χα-
ϊδευτικά τη λέγαμε. Σ' αυ-
τή την ευλογημένη πηγή κι
εμείς πολλές φορές σθήσαμε
τη θασανιστική δίψα μας,
όταν τα καυτά καλοκαιριά-
τικα μεσημέρια μας εύρισκε
ο ήλος έκθετος πάνω στο
«θολόσυρο» του αλώνιού και
μας έψηνε.

Έθλεπες τότε τις κοπελιές
και τις γυναίκες να κρα-
τούν στα χέρια τους τα πα-
ραδοσιακά πήλινα σταμνιά,
τις λαήνες, τους κουβάδες
και με το χαμόγελο στα
χείλη να πηγαίνουν στις
θρύσες για να «γεμίσουν».
Φορούσαν τις παράδοσιακές
ενδυμασίες τους, που τόνι-
ζαν την προσωπικότητά τους
και τς έκαναν να λάμπουν.
Στον ώμο τους είχαν
οπωσδήποτε το φαντό «προ-
σάμι», για να προστατεύ-
ουν το φρέμα τους από το
νερό, όταν για να ξεκουρα-
στούν και να μεταφέρουν
ευκολότερα το σταμνί το το-
ποθετούσαν στον ώμο τους.

Εκεί, περιμένοντας τη σει-
ρά τους να «γεμίσουν», έ-
βρισκαν την ευκαιρία να συ-
ζητήσουν, να κουτσομπολέ-
ψουν κι ίσως να συναντή-
σουν τους νέους που «τυ-
χαιά» θρίσκονταν εκεί την
ώρα εκείνη. Οι θρύσες αυ-
τές ήταν «υπαίθρια καφε-
νεία» γυναικών κι εκεί γί-
νονταν ατέλειωτες συζητή-
σεις γύρω από γενικά ή προ-
σωπικά θέματα, κουτσομπο-
λιά και συνοικέσια.

Αργότερα ο πηγές αυτές
εγκαταλείφθηκαν. Το χω-
ριό απέκτησε δίκτυο ύδρευ-
σης «θαυμαστό». Πάνω στα
νοτιοδυτικά κυρίως μικρο
θούνια του Χόντρου υπάρ-
χουν αρκετές πηγές που έ-
χουν αρκετό και καθαρό νε-
ρό. Ήταν λοιπόν εύκολο να
συγκεντρωθεί το νερό των
πηγών αυτών σε μια κεντρι-
κή δεξαμενή χτισμένη σ' ένα
από τους γύρω λόφους. Απ'
εκεί το νερό θα διοχετευό-
ταν με αμιαντοσωλήνες στο
χωριό που είναι χτισμένο
μέσα στην κοιλάδα σε πολύ
χαμηλότερο υψόμετρο. Έ-
τσι και έγινε. Δυσσυλλεκτή
ρια, ένα στον Αμύγδαλο κι
ένα άλλο στην Ξινοχλόδα,
μάζευαν το νερό και το διο-
χέτευαν στην κεντρική δεξα-
μενή κι απ' εκεί έφευγε
για τις «πλατείες» του χω-

ριού. Σε κάθε γειτονιά υ-
πήρχε κι από μια θρύση, α-
πό ένα «κουτσούνάρι».

Το πιο γραφικό χοντριγια-
νό κουτσούνάρι ήταν το φρά-
γκικο «κουτούτο», που είχε
δώσει και το όνομά του σ'
ολόκληρη τη γύρω γειτονιά.
Αυτό το κουτούτο συνδέεται
με μια μεγάλη περίοδο της
ιστορίας του χωριού μας.
Μπορεί θέβαια να δημιουρ-
γήθηκε σε περίοδο που το
χωριό μας, όπως και όλη
η Κρήτη, θρίσκονταν κάτω
από την κυριαρχία ξένων
κατακτητών, όμως δημιουρ-
γήθηκε από ελληνικά χέρια.
Ελληνικός ιδρώτας πότισε
τις πέτρες με τις οποίες χτί-
στηκε, ελληνικές ανάγκες
εξυπηρέτησε, μια και οι Βε-
νετοί κατακτητές προτιμού-
σαν να κατοικούν μέσα στο
Μεγάλο Κάστρο και στις άλ-
λες ασφαλείς πόλεις της
Κρήτης παρά στην τραχιά
ύπαιθρο. Το μνημείο αυτό
διατηρείται ακόμη και σήμε-
ρα, που όμως αν δεν συντη-
ρηθεί σίγουρα θα καταρρέυ-
σει σύντομα.

(Συνεχίζεται)

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΗΝ ΚΕΡΑΛΙΜΕΝΙΩΤΙΣΣΑ
Του Βαγγέλη Μιχαηλινάκη

50

Πέρασαν περίπου πάνω από
δεκαπέντε μέρες, δίχως οι
Τούρκοι να κάμουν καμιά αν-
τιδράση. Έτσι μια ομάδα α-
πό Χαϊϊνηδες κατέβηκε, ξε-
χώσε τα πράγματα που εί-
χαν κρύψει στο φαράγγι, πή-
ραν όσα μπόρεσαν και τα
άλλα τα μοίρασαν στους λε-
προύς και σε άλλα άτομα,
και γύρισαν στο βουνό, πε-
ριμένοντας τις αντιδράσεις
των Τούρκων.

Η ανάπαυλα δεν βάσταζε
πολύ. Ένα πρωί οι Τούρκοι
τους κύκλωσαν από τρία ση-
μεία. Στην μάχη σκοτώθηκαν
πολλοί και από τις δύο μεριές.
Ο καπετάν Μακρογιάννης πο-
λεμώντας μέχρι και την τε-
λευταία του σφαίρα επιόστη
ζωντανός, του έκοψαν τα πό-
δια και τα χέρια και τον έκα-
ψαν ζωντανό. Οι εθελοντές
Λιάπηδες, μη ξέροντας καλά
καλά το μέρος, σκοτώθηκαν
οι περισσότεροι. Ολίγοι έμει-
ναν και από κεί υπάρχει επί-
θετο Λιαπάκης στην Κάτω
Σύμη, και η τοποθεσία που
έγινε η μάχη προς τιμήν των
εθελοντών ονομάσθη Λάπαθο
(1). Αργότερα εκτίσθη η
εκκλησία των Αγίων Αποστό-

λων και γίνεται ωραία πανή-
γυρη 28—29 Ιουλίου, που
μαζεύει πολλούς πιστούς.

Οι Τούρκοι μετά την μάχη
κάθισαν στην Πάνω Σύμη
πολύ καιρό, κι όταν έφυγαν
την έκαψαν όπως μου διηγή-
θηκαν.

Την Πάνω Σύμη την έκα-
ψαν για δεύτερη φορά στην
επανάσταση του έτους 1866.
Τουρκοκρητικοί, πηγαίνοντας
στην εκκλησία των Αγίων Α-
ποστόλων νύχτα, άρχισαν να
κτυπούν τοσημαντρο. Οι Χρι-
στιανοί, νομίζοντας ότι θα
γινόταν λειψουργία, πήγαν
στην εκκλησία και ιδίως γυ-
ναίκες. Αμέσως κυκλώθηκαν
από τους Τούρκους και άρχι-
σαν την ατίμωση. Όπως ανα-
φέρει η παράδοση, πολλές
κοπέλες προτίμησαν τον θάνα-
τον παρά την ατίμωση και έ-
πεσαν στον γκρεμό στο φα-
ράγγι του ποταμού Γισούπη
και σκοτώθηκαν. Αυτό μου
το βεβαίωσε μιά μου γιαγιά
που όπως μου διηγήθη, ήταν
τότε δώδεκα χρονών (Άνα
Γ. Κασσωτάκη).

Όταν αποσύρθηκαν οι
Τούρκοι από την περιοχή και
ηρέμησε λίγο ο τόπος γύρι-
σε ένας καλόγηρος καταγόμε-

νος από το Καλόμι. Πήγε
στην Κεραλιμενιώτισσα, είδε
την καταστροφή, γύρισε στα
μετόχια Σταυριά, που απέ-
χουν περίπου πάνω από ένα
χιλιόμετρο από την Κεραλιμε-
νιώτισσα και έμεινε εκεί σε
γνωστούς του. Πήγαινε κάθε
μέρα κι έκανε έρευνα για να
βρεί τον κρυψώνα που είχαν
κρύψει τα πράγματα της εκ-
κλησίας, αλλά μάταια εκποία-
ζε. Έλεγε ότι οι καλόγηροι
που διάταξε ο γούμνος και
πήγαν και τα έκρυψαν απου-
σίασαν περίπου μιάμιση ώ-
ρα, έλεγε λοιπόν ότι ασφα-
λώς τα έκρυψαν πολύ κοντά
σε κάποιο σπήλαιο και έφραξαν
την είσοδο. Αφού μάταια
κοπίασε όλο τον χειμώνα και
δεν τα βρήκε, έφυγε και πα-
ράγγειλε, αν παρουσιαστεί
άλλος καλόγηρος, να του
πούν ότι πηγαίνει προς ανα-
στήλωση της Αγίας Μονής
Βιάννου και να συγκεντρω-
θούν εκεί που ζούν ακόμη ο-
ρισμένα κτίσματα. Αυτό ή-
ταν το τέλος της Μονής Κε-
ραλιμενιώτισσας.

Έκτοτε τα κτήματα της
Μονής Κεραλιμενιώτισσας ε-
πικρατούν η Μονή Βιάννου
και η Επισκοπή Αρκαδίας, ό-
πως ονομαζόνταν τότε η Εpi-
σκοπή Βιάννου. Από το έτος
1887, που την επισκοπή Αρκα-
δίας Βιάννου ανέλαβε ο επι-
σκοπος Νικόδημος Κατσαρά-
κης καταγόμενος από το χωριό
Μίλατος Μεραμπέλου, τα
κτίσματα της Μονής Κεραλιμε-
νιώτισσας ενοικιάζονταν και
με τα χρήματα του ενοικίου
πληρώνονταν τα διδάκτρα
των δασκάλων του χωριού
(Ιωάννης Ε. Χουλιάκης, δάσκα-
λος, κάτοικος Καλαμιού, και
Γεώργ. Σχαράκης, δάσκαλος
και ιερεύς, κάτοικος Μουρνι-
ών). Αμοιβή μηνιαία 100 γρό-
σια ο καθένας και με τούρκι-
κο χαρτόσημο, 20 παρόδες ή
κάθε απόδειξη. Σώζονται α-
κόμη τέτοιες αποδείξεις με
χρονολογία Ιανουάριος 1899.
(Συνεχίζεται)

ΔΙΟΡΘΩΣΗ:

Στο προηγούμενο φύλλο
και στην α' στήλη (ΠΩΣ ΚΑ-
ΤΕΣΤΡΑΦΗ Η ΜΟΝΗ) πρέπει
να διαγραφεί το τμήμα «με-
τά οι Ρωμιοί, πάλι οι Βυ-
ζαντινοί» που γράφηκε λαν-
θασμένα.

ΕΚΔΟΤΙΚΟ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
ΙΩΑΝΝΑΣ ΚΑΒΒΑΔΙΑ

Έβανς 83 (Στοά Μουρτζή)
Τηλέφωνο 242.040

ΒΙΒΛΙΑ ΣΥΝΕΠΑΡΧΙΩΤΩΝ
«Η ΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ»
(ΤΟΥ ΑΝΤΩΝΗ ΕΜΜ. ΣΤΙΒΑΚΤΑΚΗ)

Με πολλή χαρά πήρα το
καινούριο βιβλίο με τον
παραπάνω τίτλο του αγαπη-
τού μου σπουδαστή στην
Παιδαγωγική Ακαδημία Η-
ρακλείου και τακτικού συ-
νεργάτη των ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΩΝ
ΝΕΩΝ κ. Αντώνη Στιβακτά-
κη, που σήμερα υπηρετεί
ευδόκιμα τη Δημοτική Εκ-
παίδευση αλλά και πολλούς
άλλους τομείς της πνευματι-
κής ζωής.

Το βιβλίο αυτό του κ. Στι-
βακτάκη είναι μια σύντομη
αλλά αρκετά ενδιαφέρουσα
μελέτη για την εξέλιξη της
αγωγής στην αρχαία Έλλά-
δα, από την εποχή του Ο-
μήρου ως τους Αλεξανδρι-
νούς χρόνους. Ο συγγραφέ-
ας, έπειτα από μια καταστο-
πιστική εισαγωγή, αναφέρε-
ται στην ελληνική αγωγή
κατά τους ομηρικούς χρό-
νους, όπως αυτή παρουσιάζε-
ται στην Ιλιάδα και την
Οδύσσεια, τονίζοντας ιδιαί-
τερα το ιδανικό του «αιέν α-
ριστεύειν» και τη δύναμη
του παραδείγματος ως πα-
ράγοντα της αγωγής.

Εξετάζει έπειτα τη σπαρ-
τιατική αγωγή, με το στρα-

τιωτικό — πολεμικό και συν-
τηρητικό χαρακτήρα της και
προχωρεί στην αγωγή των
αρχαίων Αθηναίων, που α-
πέβλεπε στην αρμονική και
τέλεια ανάπτυξη του σώμα-
τος και του πνεύματος και
στη διαμόρφωση πολιτών ι-
κανών και πρόθυμων να υ-
πηρετήσουν όχι μόνο το ά-
τομο αλλά και το κοινωνικό
σύνολο. Συγκρίνει κατόπιν
τη σπαρτιατική και την α-
θηναϊκή αγωγή και εξηγεί
τις διαφορές που παρουσιάζ-
ζουν.

Στο τελευταίο κεφάλαιο
παρουσιάζει την αγωγή κα-
τά τους αλεξανδρινούς (ή ελ-
ληνιστικούς) χρόνους, που
διακρίνεται σε τρεις θαυμά-
δες, ανάλογες περίπου με
τις σημερινές.

Έτσι ο αναγνώστης της
σύντομης αυτής εργασίας
μαθαίνει σε μικρό χρόνο τα
θασικά στοιχεία που αφο-
ρούν την αρχαία ελληνική
αγωγή, που ο κ. Στιβακτά-
κης συγκέντρωσε και πα-
ρουσίασε με επιτυχία μελε-
τώντας σωστά διάφορα και
εκτενή συγγράματα κλπ.
Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ

Νίκος Κατσαράκης

● Συνέχεια από τη σελίδα 2
κλείου απ' όπου προσφέρει
τις υπηρεσίες του σε ευρύτε-
ρο πεδίο στο συνεταιριστικό
κίνημα του Νομού, παγκρή-
τια και πανελλαδικά με την
εκλογή του στην ΚΥΔΕΠ,
την Ελαιουργική και άλλες
οργανώσεις, με άρθρα του
στον Κρητικό και Αθηναϊκό
Τύπο το λάδι, και το χα-
ρούπι ιδιαίτερα.

Το 1932 παντρεύτηκε τη
Μαρία Γ. Αγγελάκη για να
προτιμούσαν ιδιαίτερα το
καλοκαίρι, γιατί το νερό
της ήταν πολύ δροσερό,
«μπούζι» όπως χαρακτηρι-
στικά το έλεγαν. Ο συνοικι-
σμός του Βασιλιανού (εμείς
δεν τον προλάβσαμε «ζωντα-
νό» γιατί εγκαταλείφθηκε
γρήγορα) εξυπηρετούνταν
συνήθως από τη Μουντρο-
λιανή θρύση. Τέλος ο Θυμι-
ανός, ο νοτιότερος συνοικι-
σμός του χωριού μας, που
είναι χτισμένος σε μια ειδυ-
λιακή πλαγιά, εξυπηρετούν-
ταν από τη Θυμιανή πηγή,
την Πηγαΐδουλα όπως χα-
ϊδευτικά τη λέγαμε. Σ' αυ-
τή την ευλογημένη πηγή κι
εμείς πολλές φορές σθήσαμε
τη θασανιστική δίψα μας,
όταν τα καυτά καλοκαιριά-
τικα μεσημέρια μας εύρισκε
ο ήλος έκθετος πάνω στο
«θολόσυρο» του αλώνιού και
μας έψηνε.

Από τα ιδρυτικά μέλη της
οργάνωσης Ραφτοπούλου,
πρωτοστατεί στην περιθαλ-
ψη και τη φυγάδευση για τη
Μ. Ανατολή εκατοντάδων αν-
δρών από τα συμμαχικά στρα-
τεύματα που είχαν καταφύγει
στην επαρχία μας, και Ελλη-
νων Πατριωτών.

Όταν το Φλεβάρη του 1942
συμειλήθη ο Αλέξ. Ραφτόπου-
λος ο Κατσαράκης περνά
στην παρανομία με ορμητή-
ριο το Βαχό. Προσχωρεί στο
ΕΑΜ και γίνεται μέλος της
Επαρχιακής Επιτροπής, υπεύ-
θυνος για τη συγκέντρωση
πληροφοριών.

Ο Γιάννης Κοντάκης στον
επικήδειό του αναφέρει σχετι-
κά:

«Τον Αύγουστο του 1943
ανέβηκα στο Λημέρι (Χαμέτης,
μια από τις ψηλότερες κορυ-
φές του όρους Δίκτη), με 150
εφίδρους Εαμίτες, με τους ο-
ποίους συνεργαζότανε τότε ο
Μπαντουβομανώλης. Μ' εκά-
λεσε σε μια καλύβα, για να
ετοιμάσουμε το σχέδιο της αν-
τιμετωπίσεως των Γερμανών,
οι οποίοι με μια Μεραρχία
στρατού είχαν περιζώσει την
περιοχή, εκτελώντας εκκαθα-
ριστικές επιχειρήσεις. Στη συ-
ζήτηση αυτή εκάλεσε και τον
Νίκο Κατσαράκη, για ν' ακού-
σει τις σοφές συμβουλές του.
Κανείς άλλος δεν έλαβε μέ-
ρος στη σοβαρή αυτή και
κρίσιμη συζήτηση...».

«Επανερχόμενος στον προ-
κειμένο νεκρό, τον μεγάλο και
φλογερό αγωνιστή Νίκο Κα-
τσαράκη πρέπει να τονίσω

ότι ως άξιος συνεχιστής των
ηρωικών παραδόσεων της
κωμοπόλεως σας, υπήρξε έ-
νας από τους σπουδαιότερους
συντελεστές του παραπάνω
θαύματος, δηλαδή της ανασυ-
κρήσεως του αντάρτικου,
λίγους μόνο μήνες μετά τις
ομαδικές εκτελέσεις και τις
τρομαχτικές καταστροφές,
του Σεπτεμβρίου 1943. Με το
πάθος του για συνέχιση της
αντιτάσεως, με τη γνωστή
ευσυλληπία του και την πε-
σισιμότητα των επιχειρημά-
των του και με ορμητήριο τον
Βαχό πάντα ατρόμητος και
αεικίνητος, μεταξύ βουνών
και χωριών, κατόρθωσε μαζί
με τ' άλλα στελέχη της επαρ-
χίας μας να εθαρρήσει τον
καταπιημένο λαό, να τον
ενθουσιάζει και πάλι και να
τον παρασύρει στη δημιουρ-
γία του καινούριου αντάρτι-
κού, μέσα στα πόδια του
κατακτητή, ο οποίος όπως
είπα και παραπάνω, είχε περι-
ζώσει τις νότιες προβάσεις
των Λασιθιωτικών βουνών.

Η δημιουργία του καινούριου
αντάρτικου, το οποίο νομί-
ζω, χωρίς υπερβολή αποτελεί
θαύμα, είναι ένα φαινόμενο
που μαζί με τις τρομαχτικές
θυσίες του βιαννιτικού λαού
και την τεράστια συμβολή
του στην αντίσταση ανάδει-
ξε την επαρχία μας, ως μία
από τις ηρωικότερες επαρχί-
ες της Ελλάδας. Και αυτό
χάρη στα τέκνα της, μεταξύ
των οποίων, πρώτος και κε-
λύτερος, ο προκείμενος νε-
κρός, ο οποίος, εκτός των
άλλων, τονίζω για άλλη μια
φορά, ήταν ανεξίκακος, φι-
λάνθρωπος και ικανός να συμ-
φιλιώνει τους ανθρώπους, ως
φύσει καλοκάγαθος και διαλ-
λακτικός τύπος».

Μετά την απελευθέρωση ο
Κατσαράκης με συμπαρα-
στάτη πάντα τη γυναίκα του
φροντίζει για τη μόρφωση
των παιδιών του, που ευτύ-
χησε να τα δει όλα καλά α-
ποκαταστημένα. Παράλληλα με
τη δράση του στο συνεταιρι-
στικό κίνημα προσφέρει τις
υπηρεσίες του στη Βιάννο,
από το Κοινοτικό, το Εκκλη-
σιαστικό Συμβούλιο και άλλες
κινήσεις.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

● Συνέχεια από τη σελίδα 1 και Κοινωνικά Συμβούλια σε συνεργασία με αρμόδια όργανα υπηρεσιακά ως φροντί-

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΤΕ

Όταν το 1981 ιδρύθηκε η Θυρίδα της ΑΤΕ στη Βιάννο, κάλυπτε μια ανάγκη της επαρχίας.

Η υπηρεσία που πρόσφερε στους κατοίκους της επαρχίας στα πέντε χρόνια λειτουργίας της είναι πολύ σημαντική. Με τη διακίνηση λογαριασμών ταμειοηγήριου, καλλιεργητικών μεσοπρόθεσμων δανείων, τηλεφωνικών συμβολίων από και προς τη Βιάννο, με την παρακολούθηση των καρτελών πιστούχων της ΑΤΕ και γενικά όλων των τραπεζικών εργασιών συγκέντρωσε πελάτες από όλα τα χωριά της επαρχίας, από το Συκολόγο μέχρι το Χόνδρο και τη Μάρθα.

Η κίνηση που η Θυρίδα σήμερα παρουσιάζει είναι τουλάχιστον τριπλάσια από τον πρώτο χρόνο.

Αυξημένη κίνηση παρουσιάζει ιδιαίτερα το πρώτο εξάμηνο κάθε χρόνου με τη διακίνηση των λογαριασμών που παρουσιάζουν η ελαιοπαράγωγή, τα πρώιμα κηπευτικά και η χορήγηση καλλιεργητικών

συν να βρούν την πιό καλή λύση. Το μόνο που δεν επιτρέπεται είναι η παράταση της σημερινής κατάστασης.

δανείων. Τελευταία, όπως μας πληροφορούν οι συνεργαζόμενοι μας, παρουσιάζεται ταλαιπωρία στην εξυπηρέτησή τους, από έλλειψη επαρκούς προσωπικού.

Από έρευνά μας διαπιστώσαμε πως η Θυρίδα λειτουργεί με δυο μονάχα υπαλλήλους: το Διευθυντή και τον ταμειολογιστή. Ο τρίτος υπάλληλος, που φέρεται τοποθετημένος στη Θυρίδα, βρίσκεται με άδεια, για την παρακολούθηση πολύμηνου σεμιναρίου. Οι συνεργαζόμενοι μας όμως δεν μπορούν να ταλαιπωρούνται για πολύ και με την αβεβαιότητα για σύνταξη επάνω του τρίτου υπαλλήλου, ζητούν την άμεση απόσπαση ή και οριστική τοποθέτηση υπαλλήλου στη Θυρίδα, για να σταματήσει η πολύωρη ταλαιπωρία για την εξυπηρέτησή τους.

Αυτό, νομίζουμε, συμφέρει και την ΑΤΕ, όχι μόνο για τη συγκράτηση των πελατών της, αλλά και για την προσέλκυση νέων.

ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ

Με την εκδήλωση του καρναβαλιού που οργάνωσε ο Σύλλογος Γυναικών Βιάννου φάνηκε μια μεγάλη αδυναμία που υπάρχει στο χωριό.

Οι τρεις οργανωτικές που υπάρχουν σε αυτό, ηλικιωμένοι και οι τρεις, ήταν αδιάθετοι και δεν μπορούσαν να πάρουν μέρος στην εκδήλωση του καρναβαλιού.

Με τη συμμετοχή τους όμως θα έδιναν περισσότερο τόνο στο καρναβάλι και θα σπινέβαλαν ιδιαίτερα στη μετάρωσή του σε λαϊκό γλέντι στο τέλος της πορείας που έγινε.

Έτσι προβάλλεται για μια ακόμη φορά η ανάγκη να μάθουν νέα παιδιά τα απαραίτητα όργανα, λύρα, μαντολίνο, βιολί, κιθάρα, ακορντεόν, που εκτός από τη δική τους ψυχή γωγιά, με τη συμμετοχή τους

θα βοηθούν και γενικότερες εκδηλώσεις του χωριού.

Με την ευκαιρία θύουμε και κάτι άλλο που συνδέεται με τα παραπάνω: Πριν από δυο χρόνια έγινε μια προσπάθεια για την εκμάθηση τοπικών χορών από τα νέα παιδιά της Βιάννου.

Τα παιδιά αυτά θα πρέπει να δημιουργήσουν χαρεωτικό συγκρότημα, που με την παρουσία του να τονώνει κάθε μορφή εκδήλωση του χωριού, ενώ παράλληλα να προσχωρούν σε αυτό όλο και νέα παιδιά.

Χρέος όλων των παραγόντων του χωριού Κοινότητας, Δημοτικού Σχολείου, Γυμνασίου, Λυκείου, Συλλόγων και Συνεταιρισμού, όλων των κατοίκων, να βοηθήσουν σε αυτή την κατεύθυνση, με το δικό του καθένας τρόπο.

ΤΟ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ

Προχωρούν οι εργασίες για την ανέγερση του Γηροκομείου στην Αγία Μονή. Υπάρχουν βέβαια σοβαρές εργασίες που πρέπει να γίνουν ακόμα και θα χρειαστούν πολλά χρήματα. Οι κάτοικοι, συμβάλλουν αρκετά, κι αυτό φαί-

νεται από την ανάγκη κάθε Βιαννίτη να βρεί ευκαιρία να προσφέρει και κάτι.

Ασφαλώς όμως αυτό δεν είναι αρκετό. Η Πολιτεία είναι καιρός να κάνει την παρουσία της με την παραχώρηση αξιόλογου ποσού.

ΣΥΝΕΠΑΡΧΙΩΤΕΣ ΚΑΙ 25 ΜΑΡΤΙΟΥ

Με δοξολογίες στα χωριά της επαρχίας και ομιλίες στα σχολεία γιορτάστηκε η 165η επέτειος του ξεσηκωμού των προγόνων μας, για να λευτερώσουν τον τόπο μας από τον μακροχρόνιο τουρκικό ζυγό.

Κεντρική εκδήλωση έγινε στην Άνω Βιάννο με τη συμμετοχή των Δημοτικών Σχολείων — Γυμνασίου — Λυκείου και με ομιλήτη το δάσκαλο Ιω. Φραγκάκη.

Συνεπαρχιώτες πήραν επίσης μέρος και σε άλλες εκδηλώσεις για την 25η Μαρτίου.

Έτσι στην εκδήλωση που οργάνωσε η Παιδαγωγική Ακαδημία Ηρακλείου στη Βασιλική του Αγίου Μάρκου ομιλήτης ήταν ο συνεπαρχιώτης καθηγητής κ. Μανώλης Μανιτάκης και στην καθιερωμένη δοξολογία που γίνεται στον Άγιο Μηνά ομιλήτης ήταν ο συνεπαρχιώτης δάσκαλος κ. Νίκος Νεραντζάκης.

Επίσης σε κείμενα που διαβάστηκαν από την τηλεόραση σχετικά με την 25η Μαρτίου χρησιμοποιήθηκε και ο συνεπαρχιώτης ηθοποιός κ. Δεουκαλίων Κόμης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Ο συγγραφέας Γιάννης Δημητράς, στην επιθυμία του να συμβάλει και αυτός από τη θέση του όσο του είναι δυνατόν στην πολιτιστική ανάπτυξη της Κρήτης, δωρίζει για τη βιβλιοθήκη του κάθε Κρητικού Πολιτιστικού Συλλόγου μέσα ή έξω από την Κρήτη, ένα ή και περισσότερα από τα βιβλία του. Το ίδιο και για τα Κρητικά Σωματεία του εξωτερικού.

Ο συγγραφέας περιμένει το γράμμα σας στη Δύση που μένει. Και αυτή είναι: Οδός Ζυμβρακάκηδων 52.

731 00 Χανιά — Κρήτης

ΠΟΛΕΜΟΣ ΤΩΝ ΑΣΤΡΩΝ

● Συνέχεια από τη σελίδα 1 φέρει. Και αυτό γιατί τώρα η κούρσα των εξοπλισμών θα γίνεται σε δύο πίστες, στην πίστα των επιθετικών πυρηνικών όπλων και στην πίστα των διαστημικών όπλων. Έτσι οποιαδήποτε εξέλιξη στα πυρηνικά όπλα της μιάς πλευράς θα έχει ως αποτέλεσμα αντιμετρά της άλλης, με ανάπτυξη παραπέρα και των πυρηνικών και των διαστημικών της όπλων, με συνέπεια πάλι αντιμετρά της πρώτης κ.ο.κ. Ακόμα, με την ανάπτυξη όπλων στο διάστημα, δεν θα είναι δυνατό να ελεγχθεί η ισορροπία, μια και η αποτελεσματικότητα των όπλων αυτών δεν μπορεί να ελεγχθεί.

Ένας άλλος κίνδυνος που διαγράφεται καθαρά είναι αυτός του πυρηνικού πολέμου από λάθος των κομπιούτερς. Μέχρι τώρα, εκατοντάδες φορές, τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης των ΗΠΑ και της ΕΣΣΔ έδωσαν εσφαλμένο συναγερμό. Ευτυχώς η βλάβη αποποιήθηκε πάντα, μέσα στο χρόνο των 30 λεπτών που χρειάζεται ένας διηπειρωτικός πύραυλος για να φτάσει το στόχο του. Με την ανάπτυξη των Περίστικ 2 στην Ευρώπη ο διαθέσιμος χρόνος μειώθηκε στα 5—8 λεπτά. Τα εξελισσόμενα βαμβαρδιστικά STEALTH που δεν εντοπίζονται από τα ραντάρ και τα διαστημικά όπλα που πλήττουν ακαριαία το στόχο τους, περιορίζουν το χρόνο αυτό στο μηδέν. Γιατί μια επιθεση με αυτά τα όπλα γίνει

ται αντιληπτή τη στιγμή που πλήττονται οι στόχοι της. Μ' αυτά τα νέα όπλα λοιπόν όχι μόνο αυξάνεται δραματικά η πιθανότητα πυρηνικού πολέμου από μηχανικό λάθος, αλλά προβάλλει και ένας νέος κίνδυνος. Δημιουργείται μία κατάσταση ανασφάλειας, όπου η μία χώρα ξέρε ότι σε κάθε στιγμή μπορεί να βρεθεί καταστραμμένη και ακροπλησμένη, χωρίς να μπορεί να αντιδράσει σε αυτή την κατάσταση παρά μόνο με ένα κρηοληπτι-

κο» πρώτο πλήγμα. Πού μπορεί λοιπόν να οδηγήσει η τρέλα του πολέμου των άστρων;...

Από το παραπάνω κείμενο φαίνεται καθαρά πως είναι με γάλλος ο κίνδυνος του πυρηνικού πολέμου, με τη μεταφορά των κομπιούτερς ελέγχου των πυρηνικών όπλων στην ατμόσφαιρα. Χωρίς κανείς από τους αντιπάλους να το θέλει, ένα τυχαίο λάθος στη λειτουργία των κομπιούτερς

(και τέτοια λάθη έχουν σημειωθεί μέχρι σήμερα πολλά) επιφέρει την καταστροφή του ενός από τους αντίπαλους, ανάλογα με τους κομπιούτερς στους οποίους συνέβη η βλάβη.

Και ο παραπάνω φοιτητής, και μαζί του και όλοι οι άνθρωποι που αγαπούν τη ζωή τους και θέλουν να τη συνεχίσουν τα παιδιά τους και τα εγγόνια τους πάνω στη γη, αναφέρει:

«Αν, όπως προγραμματίζεται, από το 1990 και μετά, αρχίζουν να πραγματοποιούνται τα νέα εξοπλιστικά προγράμματα των ΗΠΑ, η ανθρωπότητα θα βρεθεί αντιμέτωπη με ΑΜΕΣΟ ΚΙΝΔΥΝΟ ΑΦΑΝΙ ΣΜΟΥ. Είναι άμεσο καθήκον του φιλειρηνικού κινήματος, σε όλο τον κόσμο και στη χώρα μας, να εντείνει την πάλη του και να τα σταματήσει. Ο αγώνας για την ειρήνη και τον σοφισμό είναι αγώνας για την ίδια τη ζωή».

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΕΚΠ/ΣΤΙΚΟΣ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΓ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΒΙΑΝΝΟΥ

Θεμιστοκλέους 1 Αθήνα

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Στις 23 Φεβρουαρίου 1986 στην αίθουσα της Παγκρήτας Ένωσης με επιτυχία έγιναν οι εκλογές του Συλλόγου μας για ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου και νέας Εξελεγκτικής Επιτροπής.

Από τις εκλογές αυτές εκλέχθηκαν:

Για το Διοικητικό Συμβούλιο:

1. Τρευλάκης Μιχαήλ
2. Χουλάκης Βασίλειος
3. Διακάκης Εμμανουήλ του Αποστό.
4. Διακάκης Γεώργιος του Εμμ.
5. Καλλέργης Ιωάν. του Εμμαν.
6. Πετράκης Εμμανουήλ του Γ. και Χριστ. και
7. Πετσάκης Ιωάν. του Ευαγγέλου

Αναπληρωματικοί: Συκολογιαννάκη Αθανασία και Βαρδονικολάκης Κίμων

Για την Εξελεγκτική Επιτροπή

1. Διακάκης Ιωάννης Γ.
2. Πολένης Χαράλαμπος
- 3) Μακράκης Νικόλαος του Γ.

Αναπληρωματικός: Ο Ζουμάκης Φρέζος

Για το Δ.Σ.
Ο Πρόεδρος

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Στις 15/3/86 ο Πολιτιστικός Σύλλογος Αγ. Βασιλείου διοργάνωσε αποκριάτικο γλέντι που είχε μεγάλη επιτυχία.

Την επομένη, 16/3/86, είχε προετοιμάσει καρναβάλι που θα γυρνούσε όλο το χωριό για να καταλήξει στην αίθουσα του Συλλόγου και να τελειώσουν οι αποκριάτικες εκδηλώσεις με το βραδινό κέρασμα. (Ματαιώθηκε ύστερ από τον αιφνίδιο θάνατο του Μιχ. Πετσάκη).

Επίσης ανακοινώνει στους κατοίκους ότι δηλώσεις συμμετοχής για την εκδήλωση του Πάσχα θα γίνονται από τη Δευτέρα 7/4/86 μέχρι 24/4/1986.

Τέλος ευχαριστεί τους κατοίκους για την συμμετοχή τους στις εκδηλώσεις του συλλόγου.

Για το Δ. Σ.
Ο Πρόεδρος
ΓΕΩΡΓ. ΚΑΡΠΑΘΑΚΗΣ
Σημ.: Εκδηλώσεις για το καρναβάλι έγιναν και σε άλλα χωριά της επαρχίας.

ΜΑΧΗ ΜΑΡΑΘΙΤΗ - ΦΟΡΤΕΤΣΑΣ

● Συνέχεια από τη σελίδα 1 τωσε τον πολυβολητή, και γι' αυτό αποχώρησε (το άρμα) από τη μάχη.

Τα υπόλοιπα (άρματα) και το πεζικό, εξακολουθούσαν την μάχη και την προώθησή τους προς τις θέσεις μας, μέσα σε μια κόλαση πυρών των αυτομάτων όπλων (πολυβόλων και οπλοπολυβόλων), και από τις δυο μεριές. Φθάσαμε μέσα σε μισή ώρα περίπου σε απόσταση 300 πάνω κάτω μέτρων από τις θέσεις μας. Το ηθικό των ανδρών μου άρχισε να κλονίζεται. Τους ενθάρρυνε, εγώ και ο Δημήτρης Παπάς όσο μπορούσαμε και ταυτόχρονα, τους αποκλείσαμε κάθε σκέψη υποχώρησης, με την απειλή, ότι όποιος θα έκανε απόπειρα να φύγει θα εφονεύετο από τον Παπά. Ταυτόχρονα τους εξήγησα ότι η υποχώρησή μας ήταν αδύνατη, γιατί θα σκοτώνομαστε όλοι. Παράλληλα τους εξήγησα ότι θα ήταν δυνατή η εγκατάλειψη του χαρακώματος τμηματικά και ακριβώς της την στιγμή που θα έφθανε κάθε άρμα μπροστά από κάθε πολυβόλο μας. Το άρμα έπρεπε να ανυψωθεί από μπροστά (όπως κάνει το άλογο όταν σηκώνει τα μπροστινά του πόδια και στηρίζεται στα πισινά), για να καταστρέψει και ισοπεδώσει τη δεσάδα και το έδαφος, σε ύψος από ένα μέχρι ένα και μισό μέτρα, και ότι στην προσπάθεια αυτή, που χρειάζεται κάποιο χρόνο, ήταν δυνατή η εγκατάλειψη του χαρακώματος γιατί στην ανυψωτική αυτή κίνηση του άρματος, η χρήση του πολυβόλου είναι δύσκολη και υπήρχαν πιθανότητες να σωθούν πολλοί άνδρες.

Δεν λέγαμε δε αυτά στους άνδρες μας, απλώς και μόνο για να τους ενθαρρύνουμε. Αυτό ήταν και το σχέδιό μου, το οποίο ενστερνίσθηκε και ο Παπάς και ο επί κεφαλής των Ρώσων Μιχαήλης.

Αν θα ήταν εφικτή υποχώρησή μας, χωρίς σοβαρές απώλειες, όταν τα γερμανικά άρματα θα έφταναν σε απόσταση διακοσίων μέτρων, ασφαλώς και χωρίς διαταγμό, θα υποχωρούσαμε. Μέχρι της στιγμής αυτής είχαμε επιτελέσει το καθήκον μας, στο ακέραιο, κάθε δε παραπέρα αντίσταση θα ήταν μάταιη και

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΦΥΛΛΟ

1. Στο άρθρο του προηγούμενου φύλλου αναφέρεται πως οι κληρονόμοι του δωρητή α.κοπέδου αμφισβήτησαν την δωρεά. Διευκρινίζουμε ότι αυτό αφορά μικρό μονάχα τμήμα που κι αυτό με την καλή θέληση όλων ξεπεράστηκε.

2. Στη σελίδα 4, στο σημ. «Έλλειψη λιπασμάτων» 1η στήλη, σειρά 4 από το τέλος αντί διάθεση των...ζώων διάβασε το σωστό «στη διάθεση των ζένων».

καταστροφική. Γιατί, δεν μπορώ να ισχυριστώ ότι αν οι Γερμανοί επέμεναν στην προώθησή τους θα μπορούσαμε, εμείς με επτά πολυβόλα, να τους νικήσουμε, δηλαδή να τους αποκρούσουμε (αναχαίτισε). Ασφαλώς, θα μας συνθίβανε, κάτω από τις ερπυστρίες των πολυπληθών αρμάτων τους. Ευτυχώς όμως πήραν άλλη τροπή τα πράγματα και έτσι βγήκαμε έξω από το τραγικό αδιέξοδο που βρεθήκαμε και γλυτώσαμε από τον πολύ πιθανό, ολοκληρωτικό αφανισμό μας.

Οι Γερμανοί, ύστερα από μισή ώρα σκληρής μάχης εκπορεύτηκαν, (δηλαδή κατά τις 10.30' περίπου το πρωί της 11/10/1944), και όταν είχαν φθάσει στα τριακόσια, επαναλαμβάνουν μέτρα περίπου από τις θέσεις μας, άρχισαν την ομαδική, ομαλή βέβαια, υποχώρησή τους. Όλα τα άρματα έκαμαν στραφή προς τα πίσω και σταμάτησαν απότομα τα πυρά τους. Το ίδιο έκαμαν και οι πεζοί. Αμέσως τότε και εγώ διέταξα παύση του πυρός. Οι Γερμανοί, στην τρομερή και πείσμονα αυτή μάχη, είχαν πολλές δεκάδες νεκρών και τραυματιών, τους οποίους μεταφέρανε στη διάρκεια της μάχης με μεγάλα φορητά αυτοκίνητα, όπως μας βεβαίωσαν αργότερα οι κάτοικοι της Φορτέτσας. Από τις πλευρές μας, δηλαδή από τους άνδρες μου, γιατί ο Ποδιάς είχε τους παραπάνω δυο ή τρεις νεκρούς, δεν ξεμάρτωσε μήτηρ, γιατί ήμαστε άριστα οχυρωμένοι και απυρόβλητοι από τα ευθυτενούς βολές όπλα.

Θα μπορούσα να συνεχίσω τα πυρά, εκμεταλλευόμενος την υποχώρησή τους. Θα τους επέφερα μεγαλύτερες ακόμη απώλειες, διότι τα πυρά των πολυβολητών μου, που θα ήταν απεριόριστοι από τα εχθρικά πυρά, θα ήταν ευστοχότερα και φονικότερα. Δεν το έπραξα. Ίσως γι' αυτό πολλοί με κατηγορήσουν. Αλλά εγώ δεν το αρνούμαι. Λέγω την αλήθεια προς κάθε κατεύθυνση, έστω και αν κατηγορηθώ. Δεν το έπραξα, γιατί φοβήθηκα μήπως οι Γερμανοί μετανοήσουν και επιστρέψουν.

(Συνεχίζεται)

ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ «Ο ΠΑΤΟΥΧΑΣ»

Με νέο αίμα ξεκίνησε φέτος «Ο Πατούχας».

Με παλιούς και νέους ποδοσφαιριστές, πλαισιωμένους από φιλόθλους όλης της επαρχίας ξεκίνησε τους νέους αγώνες του.

Την Κυριακή 23 Μαρτίου στο γήπεδο Βιάννου έπαιξε με την ομάδα του Νιπιδητού και στις 30 Μαρτίου στο γήπεδο Αρκαλοχωρίου με την ομάδα της Παναγίας.

Με πολλή επιτυχία πραγματοποίησε και χοροεπιδείξεις 24 Μαρτίου το βράδυ σε καφενείο στ' Αμυρά.